

Pirmoji politinė viešųjų ryšių akcija – Jogailos sūnaus krikštas

Publikuota: 2012 spalio 5d. 06:16 Autorius: [Dovilė Tuskenytė](#) / 15min.lt

Eriko Ovčarenko/15min.lt nuotr. / Biblija

Viduramžių Lenkijos istorijoje prigimtiniais valdovais tapdavo tie kandidatai į karalius, kurie priklausė vietos dinastijai. Iš jų būdavo išrenkamas valdovas. Ketvirtadienį Vilniuje, Valdovų rūmuose prasidėjusioje istorikų konferencijoje, skirtoje čia 1562 m. spalio 4 d. vykusių Kotrynos Jogailaitės ir Suomijos didžiojo kunigaikščio, būsimo Švedijos karaliaus Jono III Vazos vestuvių 450-osioms metinėms, Lietuvos istorijos institute dirbantis istorikas iš Didžiosios Britanijos Stephenas Rowellas skaitė pranešimą apie tai, kaip Jogailaičių giminė tapo Lenkijos prigimtiniais valdovais.

Jogailos vedybos tam tikrų jo rato dvariškių būdavo menkinamos. Kai kurie dvariškiai pasakodavo nors ir nerimtas, tačiau paliekančias abejonių ir sejančias nepasitikėjimą istorijas apie tai, kad Jadvyga turėjo lytinių santykių su Vilheltu Habsburgu, Ona Celietė buvo svetimautoja, Elžbieta Granovska buvo per sena gimdyti vaikus, o jaunoji Lietuvos gražuolė Sofija Alšėniškė neva gimdė ne Jogailos sūnus. Jogailos pusbrolis Vytautas malšino tokius skandalus.

Jogailos pirmagimio krikštas – įrankis kurti tarptautinius ryšius

Vladislovo Jogailaičio – Jogailos sūnaus – krikštas tapo puikiu XV a. viešųjų ryšių pavyzdžiu bei įrankiu toliau stiprinti Jogailaičių vietą Lietuvos ir Lenkijos valdyme. Vladislovo gimimą šventė dvaro inteligentai – tai buvo pirmas kartas per šimtmečius, kad valdančiam karaliui gimtų įpėdinis. Muzikantas sukūrė giesmę, savotišką šventos šeimos sceną. Valdant Jogailai dvaro kultūra siekė aukštą lygį. Gimus Vladislovui Lenkijos ir Lietuvos politinė santvarka ir padėtis pasaulyje pasikeitė radikaliai.

„Krikšto tėvai kuria rimtą dvasinį ryšį ne vien tik su savo krikštavaikiu, bet taip pat ir su naujųjų krikščionių keliais. Šis ryšys sujungia vaiko tėvus su kunigu krikštytoju ir su krikšto tėvais, kurie susigiminiuoja tarsi giminės. Kūmai tampa kūdikio globėjais. Šis santykis seniai žinomas tarp krikščionių, ankstyvaisiais

viduramžiais jis buvo itin populiarus tarp germanų, frankų, anglosaksų valdovų kaip tarptautinės diplomatijos įrankis“, – apie krikšto tradicijas pasakojo istorikas.

Šis santykis seniai žinomas tarp krikščionių, ankstyvaisiais viduramžiais jis buvo itin populiarus tarp germanų, frankų, anglosaksų valdovų kaip tarptautinės diplomatijos įrankis. Apie krikšto tradicijas pasakojo istorikas.

Jogaila vaikui į krikštą tėvius pakvietė daugiau kaip 26 Bažnyčios ir valstybių veikėjų tapti jo pirmagimio krikštą tėvais. Skaiciuojami tik istorikų aiškiai identifikuojami vardai. Iš užsienio į kūmus Jogaila išrinko pagrindinius katalikų pasaulio valdovus: popiežių Martyną V ir imperatorių Vengrijos karalių Zigmantą Liuksemburgą. Nei popiežius, nei imperatorius krikšte negalėjo dalyvauti, tad vietoj savęs atsiuntė itin atsakingai išrinktus atstovus.

Krikšto tėvais tapo ir keli svarbūs kardinolai, Krokuvos universiteto lektorius, Lenkijos karūnos kancleris ir jo pavaduotojas, italų miestų–valstybių vadovai taip pat buvo kviečiami atvykti į krikštynas.

Jokiuose sąrašuose nėra rasta, kad krikštą tėvais būtų kviešti kokie nors Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos atstovai. Aiškinama, kad taip buvo todėl, kad lietuviai jau seniai buvo pažadėję valdovu pripažinti Jogailos įpėdinį mirus Vytautui.

Nors oficialiai Bažnyčia reikalavo, kad vaiko krikštą tėvais būtų išrinkti vienas vyras ir viena moteris, bet ši taisyklė negaliojo karaliams: „Tai buvo tiek religinis, tiek politinis sprendimas, kuriuo Jogaila siekė užtikrinti viešą paramą savo sūnui bei jo teisių vietinį bei tarptautinį pripažinimą“, – kalbėjo S.Rowellas. Joks kitas Jogailaitis neturėjo tiek globėjų kiek Vladislavas.

Krikštu įtvirtino naujos dinastijos pradžia

Dieną po sūnaus gimimo Jogaila pasiuntė raštą popiežiui su džiugia naujiena, kad jam gimė sūnus: „jo pripažintas įpėdinis, kuris, Dievui

padedant, suvienys visą Bažnyčią, bus ištikimas šventajam sostui ir vieną dieną perims Jogailos valdas kaip įpėdinis ir ponas.“ Jogaila parodė, kad įpėdinis bus ne koks nors kunigaikštis, o paties Jogailos sūnus.

Per Kalėdas popiežius, naudodamasis Šventojo Rašto žodžiais, pasveikino Jogailą su sūnaus gimimu ir palygino jį su Kristumi. Jogaila buvo įpareigotas mylėti ir gerbti karalienę už tai, kad tokiam skaičiui tikinčiųjų ji pagimdė sūnų.

Jau po krikštynų Jogaila padėkojo popiežiui už sutikimą krikštyti jo sūnų. Jogaila labai stengėsi gauti kuo didesnę tarptautinį pripažinimą savo įpėdiniui. Į krikštynas daugiausia atvyko kviestų svarbių žmonių atstovai, tačiau tai nesumažino kviestųjų atsakomybės už kūdikio gerovę bei naujai kuriamų ar stiprinamų tarptautinių ryšių.

Vytauto lygiateisis buvimas su Jogaila mažino pastarojo įtaką Lietuvoje. Vytautas taip pat dovanojo Vladislavui sunkią sidabrinę lovytę, o netrukus po krikšto buvo paskelbtas pusbrolo globėju. Jogailos mirties atveju Vytautas būtų paskelbtas Lenkijos karalystės reagentu kartu su Sofija. Yra pagrindo manyti, kad Vytautas taip pat buvo ir karalaičio krikštą tėvis.

Jogaila kartu su Vytautu sugebėjo Jogailos pirmagimio sūnaus krikštą išnaudoti tarptautiniame kontekste, įtvirtinti ir pabrėžti tarp įvairių Europos valdovų ir vietinių luomo narių naujos dinastijos teisę į Lenkijos karūną.

Publikuota: 2012 spalio 5d. 06:16